

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 3Cb/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119268989
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Boros
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2019:6119268989.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Zoltánom Borosom v právnej veci žalobcu SetCar sk, a.s., IČO: 50 387 189, Ulica priemyselná 10 038 52 Sučany, zast. JUDr. Tomáš Zboja, advokát, Kuzmányho 4 036 01 Martin proti žalovanému KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group IČO: 00 585 441 Štefanovičova 4 816 23 Bratislava - Staré Mesto, zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie 8/A, 81102 Bratislava o zaplatenie 432 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 432,- eur v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi plnú náhradu trov konania, výška ktorých bude vyčíslená samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 432,- eur. Žalovaný nárok vyvodzoval z toho, že na základe škodovej udalosti zo dňa 15. 1. 2019 došlo k škode na vozidle s L., ktoré patrilo spoločnosti Stedy s. r. o. Škodová udalosť bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, poisteného u žalovaného s L.. Poškodený bol nútený užívať náhradné vozidlo, ktoré si zapožičal u žalobcu. Žalobca následne vystavil za užívanie vozidla poškodenému faktúru na sumu 810,- eur bez DPH. Žalovaný plnil, ale len v rozsahu sumy 378,- eur. Následne poškodený uzavrel so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok, čo oznámil žalovanému.

2. Žalovaný považoval celý uplatnený nárok za bezdôvodný. Namietal, že žalobca nemá v predmete podnikania činnosť zameranú na factoring alebo forfaiting, či nadobúdanie pohľadávok. Poukazoval na to, že zo zmluvy o nájme nie je zrejмый počet najazdených kilometrov na požičanom vozidle. Žalovaný nárok výslovne nevyplýva z ustanovení zák. č. 381/2001 Z. z. Ďalej tvrdil, že nakoľko poškodený predstavoval dlžníka žalobcu, nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky. Uzatvorením predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu (nakoľko uvedenú pohľadávku žalobcu pred jej cesiou poškodený žalobcovi neuhradil a teda mu ako pohľadávka nevznikla), ale v uvedenom prípade došlo k postúpeniu záväzku poškodeného, ktorý v zmysle vystavenej faktúry predstavuje práve pohľadávku žalobcu. Inými slovami, uvedeným postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s ustanovením § 524 Občianskeho zákonníka. K úhrade faktúry pritom v uvedených súvislostiach logicky nemohlo dôjsť ani na základe vzájomného zápočtu realizovaného v žalobcom predloženej zmluve o postúpení pohľadávky. Vychádzajúc zo žalobcom predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky totiž jednoznačne vyplýva, že prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu pohľadávky (v zmysle vyššie uvedeného neexistujúcej) a až následne k započítaniu údajne vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Ak teda poškodený nebol

majiteľom pohľadávky voči žalovanému pred jej postúpením, nemohol túto pohľadávku postúpiť na žalobcu a kauzálna žalobcovi následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobca nemôže predstavovať aktívne vecne legitimovaný subjekt na strane žalobcu v predmetnom konaní.

3. Súd vo veci vytýčil termín predbežného prejednanie sporu na deň 23. 9. 2019. Žalovaný svoju neprítomnosť ospravedlnil s poukazom na vysokú pracovnú zaneprázdnenosť, ako aj vzhľadom na hospodárnosť konania z pohľadu snahy o minimalizáciu navyšovania trov konania. Oznamil, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a súhlasí aj s prípadným vyhlásením rozsudku v jeho neprítomnosti.

4. Žalobca na predbežnom prejednaní sporu navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Vzhľadom na obsah podania žalobcu, ktorým ospravedlnil svoju neprítomnosť však súd mal za to, že vydanie rozsudku pre zmeškanie by bolo neprimerane prísne. Žalovaný v spore vzniesol meritórne námietky, ktoré podľa jeho názoru vedú k bezdôvodnosti uplatneného nároku. Ak sa aj rozhodol neparticipovať na predbežnom prejednaní sporu a súhlasil s vydaním rozsudku pre tomto procesnom úkone, jeho absenciu nemožno vnímať ako pasivitu v konaní, ktorá by odôvodňovala vydanie kontumačného rozsudku. Vzhľadom na to, že skutkové okolnosti prípadu medzi stranami neboli sporné, súd (zohľadňujúc aj stanovisko žalovaného) rozhodol vo veci samej rozsudkom s poukazom na § 171 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

5. Súd vo veci rozhodol na základe nasledovných listinných dôkazov: zmluva o prenájme vozidla, faktúra č. 190051, zmluva o postúpení pohľadávky, oznámenie o postúpení pohľadávky, oznámenie o poistnom plnení s prílohou, všeobecné obchodné podmienky pre prenájom osobných automobilov, správa o nehode, objednávkový list, faktúra č. 2019045, výpis z obchodného registra.

6. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 15.01.2019 došlo v Rimavskej Sobote ku škodovej udalosti na motorovom vozidle Subaru Legacy, ev. č. S., spôsobenej poškodenému Stedy s.r.o.. Škodová udalosť bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla Volvo XC90, ev. č. S., poisteného v poisťovni žalovaného pre prípad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V dôsledku uvedeného poškodený užíval náhradné vozidlo na zabezpečenie svojich potrieb a to zapožičaním si náhradného vozidla ev. č. T. u žalobcu v zmysle zmluvy o nájme č. 44/20 zo dňa 22.01.2019. Dohodnuté bolo nájomné v sume 69,60 eur vrátane DPH za každý deň užívania, t. j. v sume 58,- eur bez tejto dane. Z predloženej objednávky opravy a faktúry č. 2019045 vyplýva, že motorové vozidlo poškodeného bolo v oprave od 22. 1. 2019 do 5. 2. 2019. Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru č. 190051 zo dňa 01.02.2019, s dátumom splatnosti 19.02.2019 na sumu 972,- € (810,- € bez DPH), a to za obdobie užívania náhradného vozidla od 22. 1. 2019 do 5. 2. 2019, t.j. za 15 dní. Oznamením o poistnom plnení zo dňa 22.02.2019, oznamil žalovaný poškodenému výsledok šetrenia poisťnej udalosti tak, že priznal náklady vo výške 378,- €.

7. Žalobca ako postupník a poškodená ako postupca uzavreli dňa 5. 2. 2019 zmluvu o postúpení pohľadávky, z ktorej vyplývalo okrem iného nasledovné: Postupca má peňažnú pohľadávku voči KOOOPERATIVA poisťovňa, a s. Vienna Insurance Group (ďalej len poisťovňa), ako likvidačný zástupca, ktorý rieši škodu spôsobenú vozidlom Volvo XC90, EČV: S. vo výške 810,00 Eur, z titulu jeho nároku voči poisťovni podľa §4 zákona č. 381/2001 Zb. Ide o nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov za nutné užívanie náhradného vozidla v príčinnej súvislosti so škodou zo dňa 15. 1. 2019 na Subaru Outback, EČV: S.. Postupca touto zmluvou v zmysle § 524 ods.1 Obč. zákonníka postupuje SetCar pohľadávku uvedenú v bode 1 a SetCar sa zaväzuje uhradiť za postúpenie pohľadávky odplatu podľa bodu 4 a 5. Postupca súčasne postupuje s postúpenou pohľadávkou SetCar všetko príslušenstvo a všetky práva súvisiace s touto pohľadávkou. Zmluvné strany sa dohodli, že postúpenie pohľadávky uvedenej v bode 1 je odplatné, pričom odplata za postúpenie pohľadávky je vo výške 810,00 Eur, ktorá zodpovedá faktúre č. 190051 vystavenej SetCar ako prenajímateľom postupcovi ako nájomcovi náhradného motorového vozidla zn.Kia Sportage EČV: T. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné nároky (na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo) sa podpisom tejto zmluvy započítavajú, pričom SetCar si bude pohľadávku podľa bodu 1 vymáhať vo vlastnom mene a na vlastný účet.

8. Žalobca súdu predložil oznámenie o postúpení pohľadávky, ktoré poškodená spoločnosť poslala žalovanému. Žalovaný doručenie uvedeného oznámenia nerozporoval.

9. Podľa § 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

10. Podľa § 442 ods. 3 OZ, škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

11. Podľa § 524 ods.1 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

12. Podľa § 524 ods. 2 OZ, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

13. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“) platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikáť alebo že určitá osoba nemá oprávnenie na podnikanie.

14. Podľa § 797 ods. 3 OZ, plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

15. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom (ZPZP) poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

16. Podľa § 15 ods. 1 ZPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

17. Z citovaného ustanovenia § 11 ods. 7 ZPZP vyplýva povinnosť poisťovateľa poskytnúť poškodenému poistné plnenie v prípade vzniku škody na majetku poškodeného spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisteného u tohto poisťovateľa. Popri priamych škodách spôsobených na motorovom vozidle, prípadne na živote a zdraví osôb treba za škodu považovať aj požičovné zaplatené za požičanie vozidla zrovnateľného s poškodeným, ak prevyšuje výdavky spojené s vyžívaním vlastného auta. Škodu spočívajúcu vtom, že žalobca (poškodená) vynaložil vyššie náklady na požičanie motorového vozidla v porovnaní s nákladmi, ktoré by vynaložil na prevádzku svojho motorového vozidla, ktoré nemohol používať v dôsledku poškodenia, je treba považovať za skutočnú škodu, ktorú je žalovaný povinný uhradiť v rozsahu nutne a účelne vynaložených nákladov. Samotná výška škody vzniknutej poškodenému požičaním náhradného motorové vozidla v konaní nebola robená spornou zo strany žalovaného. Táto činila sumu 432,- eur, t. j. rozdiel medzi vzniknutými nákladmi na požičanie náhradného vozidla (10,- eur) a čiastočným plnením poisťovateľa (378,-eur). Pre rozhodnutie v spore bola určujúcou otázka, či pohľadávka poškodeného proti poisťovateľovi právne účinným spôsobom prešla na žalobcu.

18. Z pohľadu účinnosti postúpenia pohľadávky je potrebné v prvom rade identifikovať charakter jednotlivých právnych vzťahov existujúcich medzi žalobcom, žalovaným a poškodeným. Medzi poškodeným a žalobcom vznikol právny vzťah na základe toho, že žalobca poskytol poškodenému náhradné vozidlo na zabezpečenie jeho potrieb prostredníctvom nájomného vzťahu, za čo poškodenému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi nájomné. Z tohto právneho vzťahu tak mal žalobca voči poškodenému pohľadávku na zaplatenie nájomného za využívanie náhradného vozidla (pohľadávka 1). Poškodený mal pritom samostatnú pohľadávku voči žalovanému ako poisťovní, a to z toho dôvodu, že na základe škodovej udalosti evidovanej u žalovaného, ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla poisteného v poisťovni žalovaného, bol poškodený nútený užívať náhradné vozidlo. Užívaním náhradného vozidla poškodenému vznikla povinnosť za toto užívanie zaplatiť nájomné, pričom nájomné zaplatené za požičanie vozidla, ak prevyšuje výdavky spojené s

využívaním vlastného auta sa v zmysle súčasnej judikatúry považuje za škodu v zmysle ust. § 442 OZ. Poškodenému tak voči žalovanému ako poisťovni vznikol nárok na náhradu škody, čiže poškodený disponoval pohľadávkou voči žalovanému z titulu nároku na náhradu škody v rozsahu nájomného, ktoré bol povinný zaplatiť za požičanie vozidla (pohľadávka 2).

19. Žalovaný sa snaží zmluvu o postúpení pohľadávky medzi poškodeným a žalobcom z 5. 2. 2019 „rozfázovať“ a následne rozborom jej takto rozčlenených častí navodiť dojem obchádzania zákona. Predmetná zmluva však tvorí jeden celok upravujúci navzájom prepojené viaceré práva a povinnosti jej strán/subjektov. Nespochybnou vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci jednej zmluvy, čo vôbec nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie použiť/uzavrieť viacero relatívne samostatných právnych úkonov. V rámci zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného vozidla s odplatou za postúpenie pohľadávky. Pri striktnom (až puristickom) prístupe k výkladu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Popísaný postup v kontraktačných procesoch odporuje bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do desiatok rôznych právnych vzťahov. Určite sa pritom nejedná o obchádzanie zákona, keďže právny úkon poškodeného a žalobcu nesmeroval k tomu, aby zákon dodržaný nebol. Naopak, takým počínaním by skôr bolo formálne vygenerovanie viacerých právne až perfekcionalistických zmlúv, ktoré by však nekorešpondovali s ezprostrednou realitou (viď právny názor vyslovený Krajským súd Žilina vo veci sp. zn. 10Co/104/2019).

20. Vyššie opísaný komplikovaný spôsob prevodu hotovosti z poškodeného na žalobcu a následne zo žalobcu na poškodeného je možné v zmysle platnej právnej úpravy nahradiť úkonom započítania. Poškodený tak formou započítania zaplatil žalobcovi 810,- Eur za prenájatie náhradného vozidla, čo znamená že v jeho majetkovej sfére vznikla škoda. Ak pohľadávku na náhradu tejto škody v rozsahu 810,- Eur postúpil na žalobcu, tak je následne žalobca oprávneným z pohľadávky na náhradu škody voči poisťovni, takže v právnom spore o zaplatenie náhrady škody žalobca disponoval aktívnou vecnou legitímáciou. Zmluvu o postúpení pohľadávky môžu strany uzavrieť ako odplatný alebo bezodplatný právny úkon. V prejednávanom prípade medzi poškodeným a žalobcom došlo k zmluve o postúpení pohľadávky, pričom strany sa dohodli, že postúpenie pohľadávky je odplatné. Hodnota odplaty vo výške 810,- Eur bola zo strany žalobcu voči poškodenému uhradená prostredníctvom započítania. Žalobca zmluvou o postúpení pohľadávky odkupoval od poškodeného pohľadávku voči žalovanému v hodnote 810,- Eur, pričom žalobca zároveň disponoval voči poškodenému pohľadávkou z titulu nájomného za užívanie náhradného vozidla rovnako v rovnakej hodnote. Stranám tak nič nebránilo v tom, aby na základe dohody vykonali úkon započítania vzájomných pohľadávok, keďže tieto sú spôsobilým predmetom započítacieho úkonu v zmysle Občianskeho zákonníka. Započítanie pohľadávok sa považuje za spôsob zániku pohľadávky, ktorý nahrádza plnenie. Je to teda rovnaká situácia, ako keby poškodený zaplatil 420,- Eur v hotovosti žalobcovi za prenájatie (porovnaj s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/54/2019).

21. Len okrajom sa žiada poznamenať, že aktívnu legitímáciu žalobcu pred podaním žaloby nespochybňoval ani samotný žalovaný, keď žalovaný nárok čiastočne uhradil na účet súčasného žalobcu.

22. Zmluvu o postúpení pohľadávky s ohľadom na § 3 ods. 1 Obchodného zákonníka nie je neplatná ani s ohľadom na námietku žalovaného že predmet podnikania žalovaného nezahŕňa postúpenie pohľadávok, factoring alebo forfaiting. Podľa uvedeného ustanovenia sa v rovine hmotného práva na uzavretý právny úkon hľadí ako na platný aj vtedy, ak konajúca osoba nemá oprávnenie na podnikanie.

23. Na základe uvedených argumentov súd považuje uzavretú zmluvu o postúpení pohľadávky za platný úkon, ktorý zakladá aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore. Vzhľadom na to, že žalovaný neuhradil vzniknutý nárok na náhradu škody v plnej výške, súd ho zavial na zaplatenie rozdielu vo výške 432,- eur.

24. O trovách konania súd rozhodoval podľa zásady úspešnosti, majúc za to, že žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému. O výške trov súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Rimavská Sobota na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 355 ods. 1 a 362 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).